

Interpellation till Anna König Jerlmyr (M) om diskrimineringen av fjärrvärmern

En viktig del i klimatarbetet handlar om att bygga energieffektiva byggnader. Vi menar dock att den grönbå majoritetens politik leder till något annat. Staden har i praktiken en osund inriktning för både klimatet och resursanvändningen när det kommer till nybyggnation. Anledningen är att staden idag styr bort från fjärrvärme och istället styr mot ökad elanvändning för uppvärmning och minskad elproduktion i kraftvärmesystemet.

Varför är fjärrvärmern viktig i klimatomställningen? Historiskt har omställningen av bebyggelsens uppvärmning tack vare fjärrvärmesystemet varit banbrytande. Fjärrvärmern är dock mer än en historisk framgångssaga, den är banbrytande än idag. Stockholm Exergi minskade sina utsläpp med 300 000 ton koldioxid när de år 2016 öppnade det bioeldade kraftverket i Värtan. I år minskar utsläppen med ytterligare 300 000 ton när de stänger kolkraftverket. Till år 2025 är Stockholm Exergis ambition att inte bara vara klimatneutrala utan även en kolsänka. Detta är möjligt tack vare den teknik de utvecklar för att fånga in och lagra koldioxidutsläpp från förbränning av biobränslen (BECCS). Så mycket som 800 000 ton koldioxid per år kan samlas in vid biokraftvärmeverket i Värtan, ett stenkast ifrån Norra Djurgårdsstaden. På sikt är potentialen 2 miljoner ton koldioxid per år när fler av Exergis kraftverk får tekniken. Det är mer än samtliga koldioxidutsläpp från Stockholm idag.

Varför är elbaserad uppvärmning dåligt för klimatet? I Stockholm råder idag effekt- och nätkapacitetsbrist. Det innebär att Stockholms effektuttag redan är lika stort som den tillgängliga effekten och att det saknas utrymme för ökade effektuttag. Samtidigt krävs ett ökat effektuttag för klimatomställningen, eftersom vi behöver elektrifiera bilar, bussar, lastbilar och flyg samt elansluta fartyg. Många aktörer är därför överens om att den rådande effekt- och kapacitetsbristen är så pass allvarlig att den utgör ett hinder för att staden ska kunna nå sina klimatmål. För klimatomställningen har vi alltså inte råd att låta effektuttaget gå till uppvärmning där det finns bättre alternativ.

Varför styr de grönbå bort från klimatpositiv fjärrvärme och dess effektproduktion för att istället premiera elbaserad uppvärmning? Anledningen är att staden mäter *köpt* energi istället för faktiskt *använd* energi (nettoenergi). Den grönbå majoriteten har försvarat detta med: ”Däremot ställs för nybyggnationen i staden krav enligt samma definition om köpt energi som används nationellt. Det är viktigt ur ett helhetsperspektiv för transparensen och för jämförbarheten att kraven är nationella.” (Mina synpunkter, Utlåtande Rotel IX (Dnr KS 2019/575), Mät använd energi i stadens byggnader, motion av Emilia Bjuggren (S)).

När vi har krävt att staden ställer krav på nybyggnation som garanterar energieffektiva byggnader, teknikneutralitet och klimatomställning har svaret alltså varit att det är ännu viktigare att följa de nationella definitionerna än att främja energieffektiva byggnader, teknikneutralitet och klimatomställning.

Döm om vår förvåning när vi nyligen fick veta att staden inte alls använder de nationella definitionerna i Boverkets byggregler, utan att staden gör avsteg från dessa och viktat fjärrvärme *ännu sämre*.

Utöver att staden alltså använder mätmetoder som ger missvisande siffror, främjar elbaserad uppvärmning, styr mot mindre energieffektiva byggnader, förvärrar effektbristen och hindrar klimatomställning, så är deras främsta argument för detta inte sant.

Resultatet av den förda politiken är att alltfler byggherrar tvingas välja bort att ansluta till den snart klimatpositiva fjärrvärmens och istället installerar eldrivna värmepumpar.

Exempel på när energikraven i köpt energi medför byte från fjärrvärme till elbaserad uppvärmning (citat hämtade från PM Rotel IX (Dnr KS 2020/1461), Fjärrvärmeanslutningar vid nyproduktion, skrivelse från Karin Wanngård m.fl. (S)):

- Familjebostäder: ”Källvreten. Är ansluten till fjärrvärme men är kompletterad med bergvärme och solceller för att klara stadens energikrav.”
- Stockholms hem: ”I vissa nyproduktionsprojekt klarar vi idag inte att nå kravet på 55 kWh/m² per år med endast fjärrvärme. [...] För att klara ägarens mål blir det då ett alternativ att byggnadens uppvärmning kompletteras med värmepump i kombination med fjärrvärme.” samt ”i de två byggnader som nämns i skrivelsen (Fotsacken och Karneolen) har fjärrvärme kombinerats med bergvärme. Valet har gjorts för att nå ställda energikrav”.
- SISAB: ”Boverkets byggreglers standarder att beräkna gynnar användning av energi från exempelvis sol och mark som alstras och används på tomten, då sådana lokala energikällor inte behöver inräknas i energiberäkningarna. [...] Det gynnar också geoenergianläggningar med lokala borrhål i berg”.
- Stockholms Stadshus AB: ”Stadens bolag tillämpar uppvärmningslösning med fjärrvärme som standard, dock kan det finnas behov av andra uppvärmningsformer alternativt komplettering med exempelvis värmepump samt solceller för att nå stadens energikrav om 55 kWh/m² och år.”
- I Norra Djurgårdsstaden, där stadens ambition är att vara ett nationellt och internationellt föredöme för hållbar stadsutveckling, tvingas alltfler välja bort fjärrvärmens som ligger ett stenkast bort. Endast 72 procent ansluter till fjärrvärme, vilket är 23 procentenheter lägre än i staden i stort.

Det framgår alltså med all tydlighet att stadens energikrav är konstruerade så att elbaserad uppvärmning krävs för att nå kraven. Detta trots att fjärrvärmens är bättre för klimatet och resurseffektiviteten. Byggnadernas klimatskal påverkas alltså inte av stadens krav, istället är det ett trixande med siffror som gör att det framstår som om byggnaderna använder mindre energi än de faktiskt gör.

Vi ser mycket allvarligt på att stadens missgynnande av fjärrvärmens var ännu mer långtgående än vi först trott. Att staden inte ens följer de nationella reglerna, som inte heller de är teknikneutrala,

Socialdemokraterna

utan går ännu längre i diskrimineringen av den teknik som staden är beroende av för att klara klimatomställningen.

Vi håller med Stockholmshem och tillstyrker deras förslag: ”Sammanfattningsvis anser vi, för att vi fortsatt ska kunna välja fjärrvärme, att viktningsfaktorn för fjärrvärme ses över för att säkerställa teknikneutralitet.” (PM Rotel IX (Dnr KS 2020/1461), Fjärrvärmeanslutningar vid nyproduktion, skrivelse från Karin Wanngård m.fl. (S)).

Jag vill med anledning av ovanstående ställa följande frågor till finansborgarrådet.

- Varför har den grönbå majoriteten inte varit öppen med att ni missgynnar fjärrvärmen ännu mer än de nationella riktlinjerna (Boverkets byggregler)?
- Vad är syftet med att staden uppenbarligen missgynnar fjärrvärmen, hindrar klimatomställningen, förvärrar effektbristen och snedvrider konkurrensen?

Stockholm den 12 april 2021

Emilia Bjuggren (S)
Oppositionsborgarråd